

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет “Запорізька політехніка”

Кафедра «Політологія та загальноправові дисципліни»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач аспірантури

Наталія ШИРОКОБОВА

2024

ОК 05 ПРОГРАМА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Освітня програма (спеціалізація) Політологія

Спеціальність 052 «Політологія»

Ступінь вищої освіти доктор філософії

Запоріжжя 2024

**Програма науково-педагогічної практики за спеціальністю 052 «Політологія»,
освітня програма «Політологія»
«29» серпня 2024. 12 с.**

Розробник:

КИРИЧЕНКО Юрій, завідувач кафедри «Політологія та загальноправові
дисципліни», доктор юридичних наук, професор

Програма погоджена:

Завідувач кафедри,

на якій виконується освітній компонент

Юрій КИРИЧЕНКО

29 серпня 2024

Гарант освітньої програми

Олена ПОСТОЛ

29 серпня 2024

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 30 серпня 2024 № 1

Голова науково-методичної комісії

Юрій ФІЛЕЙ

30 серпня 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Науково-педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є одним з етапів професійної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії до науково-педагогічної діяльності, який має за мету сформувати професійно-педагогічні компетентності щодо забезпечення здійснення освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії спеціальності 052 «Політологія» у Національному університеті «Запорізька політехніка» (далі - НУ «Запорізька політехніка») передбачено проходження науково-педагогічної практики здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії, що навчаються за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

Проходження науково-педагогічної практики, виконання всіх завдань та захист звіту про проходження науково-педагогічної практики на кафедрі «Політологія та загальноправові дисципліни» НУ «Запорізька політехніка» є вагомим етапом підготовки фахівців-політологів у підвищенні рівня їх викладацької діяльності в майбутній професійній діяльності.

Зміст науково-педагогічної практики, враховуючи специфіку спеціальності, конкретизується відповідно поставлених завдань, переліку набуття здобувачами вищої освіти загальних і фахових компетентностей, професійних знань і практичних умінь.

Програма науково-педагогічної практики розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України про «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Об'єктом науково-педагогічної практики є освітній процес підготовки фахівців спеціальності 052 «Політологія», що відбувається на кафедрі «Політологія та загальноправові дисципліни».

Предметом науково-педагогічної практики виступає окрема навчальна дисципліна або навчальні дисципліни професійного циклу навчального плану підготовки фахівців-політологів, що наближено відповідають напрямам наукових досліджень здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Під час проходження такої практики виникає можливість апробувати результати наукових досліджень, що проводяться при написанні дисертаційної роботи.

Проходження науково-педагогічної практики здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії передбачає виконання ними таких видів робіт:

- ознайомлення з організацією освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка», структурою та змістом викладацької діяльності;
- ознайомлення з нормативно-правовими актами, що регулюють освітній процес в Україні;
- ознайомлення з документацією, що ведеться на кафедрі «Політологія та загальноправові дисципліни»;
- ознайомлення з методикою підготовки та проведення навчальних занять, організацією самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти, а також основами навчально-методичної діяльності;
- консультування здобувачів вищої освіти щодо підготовки наукових робіт

для участі в науково-практичних конференціях, круглих столах, студентських олімпіадах;

- підготовка та методичний супровід проведення лекційних, семінарських та/або практичних занять;

- розробку завдань та організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін, що викладаються кафедрі «Політологія та загальноправові дисципліни»;

- підготовку навчально-методичного забезпечення щодо проведення заліків та екзаменів з навчальних дисциплін, що викладаються на кафедрі «Політологія та загальноправові дисципліни»;

- участь у лекційних, семінарських та/або практичних заняттях, які проводяться науково-педагогічними працівниками кафедри «Політологія та загальноправові дисципліни», а також під час проведення заліків та екзаменів здобувачам вищої освіти.

Науково-педагогічна практика спрямована на набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії наступних фахових компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми політичних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК02. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в політичних науках та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з політичних наук та суміжних галузей.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері політичних наук, оцінювати та забезпечувати якість виконаних досліджень.

СК06. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти у сфері політичних наук та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їхньої реалізації.

СК07. Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан, тенденції розвитку політичних наук.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН08. Організовувати і здійснювати освітній процес у галузі політичних наук, формувати його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН09. Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері політичних наук та у викладацькій практиці.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Метою науково-педагогічної практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з питань організації і форм здійснення освітнього процесу в сучасних умовах, його нормативного забезпечення, формування вмінь і практичних навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел під час підготовки до навчальних занять, застосування сучасних інноваційних освітніх технологій та активних методик викладання дисциплін за галуззю знань, ефективному забезпеченню високопрофесійною підтримкою, встановленням на паритетних засадах постійного фахового взаємообміну між керівником науково-педагогічної практики та здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії.

Завданнями науково-педагогічної практики є:

- визначити функції, мету та завдання науково-педагогічної практики;
- скласти календарний план проходження науково-педагогічної практики;
- ознайомитися з організаційною, науковою та навчально-методичною роботою кафедри «Політологія та загальноправові дисципліни», нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка»;
- відвідувати лекційні, семінарські та/або практичні заняття науково-педагогічних працівників кафедри «Політологія та загальноправові дисципліни»;
- розробляти план-конспект з навчальних занять з подальшим обговоренням його з науковим керівником або керівником практики;
- приймати активну участь в усіх засіданнях кафедри «Політологія та загальноправові дисципліни» в процесі проходження науково-педагогічної практики;
- підготувати звітні матеріали за підсумками проходження науково-педагогічної практики і надати їх керівнику практики з метою подальшої перевірки та оцінювання.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Згідно з навчальним планом науково-педагогічна практика заплановано на другому році навчання і включає навчально-методичну роботу (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз навчальних занять, консультацій тощо) та аудиторне навантаження (проведення семінарських та/або практичних занять, консультацій здобувачам вищої освіти тощо).

Перед проходженням науково-практичної практики на кафедрі «Політологія та загальноправові дисципліни» здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії зобов'язаний пройти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці.

Організатором та базою проходження науково-педагогічної практики є кафедра «Політологія та загальноправові дисципліни» НУ «Запорізька політехніка», за якою закріплений здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії.

Загальне керівництво та контроль за проходженням науково-педагогічної практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії покладається на завідувача кафедри «Політологія та загальноправові дисципліни» НУ «Запорізька політехніка». А безпосереднє керівництво науково-педагогічною практикою, науково-методичне консультування та контроль за її проходженням здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії здійснює керівник практики, призначений кафедрою, який:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;
- добирає тематику навчальних занять та академічні групи для проходження науково-педагогічної практики;
- контролює роботу здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії, проводить корекційні заходи щодо усунення недоліків в організації проведення практики;
- надає науково-педагогічне та методичне консультування;
- здійснює оцінку проходження науково-педагогічної практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії та готує відгук про проведenu роботу.

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії займається підготовкою методичних та дидактичних презентаційних матеріалів для проведення відкритих лекційних занять або частин лекцій за визначеним освітнім компонентом (план і конспект лекції, презентація тощо), а також дидактичних матеріалів для проведення відкритих практичних занять. Після погодження плану заняття та дидактичних матеріалів з керівником практики і завідувачем кафедри, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії допускається до проведення навчальних, які він проводить за обов'язкової присутності керівника практики, а у випадку, коли освітній компонент забезпечує інший науково-педагогічний працівник, то за участі цього працівника, що забезпечує даний компонент. Рекомендований загальний обсяг занять, який має відвідати здобувач у якості слухача - 20 академічних годин, а для проведення відкритих лекцій - 6 годин, семінарських і практичних занять - 4 години.

Рекомендується також проводити відкриті лекції, на які запрошувати всіх науково-педагогічних працівників кафедри «Політологія та загальноправові дисципліни».

Після кожного проведеного заняття здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється його аналіз разом із керівником практики та

іншими науково-педагогічними працівниками кафедри «Політологія та загальноправові дисципліни».

Під час всіх етапів проходження науково-педагогічної практики заняття здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії заповнює щоденник проходження науково-педагогічної практики.

Після проходження науково-педагогічної практики здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії подає на кафедру наступні документи:

- звіт про проходження науково-педагогічної практики;
- щоденник проходження науково-педагогічної практики;
- календарний план виконання індивідуального завдання науково-педагогічної практики;
- відгук наукового керівника про проходження науково-педагогічної практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії.

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали весь пакет документів, передбачених програмою і оформлені згідно вимог. Документи подаються керівнику практики згідно затвердженим планом роботи строки. Кафедра «Політологія та загальноправові дисципліни» до звітних документів здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії надає витяг із протоколу засідання кафедри про успішне проходження ним науково-педагогічної практики.

Результати науково-педагогічної практики та її захист оцінюється на підставі даних звітних документів, а також висновків, які відображені у відгуку керівника практики. Підсумковий контроль з науково-педагогічної практики відбувається в формі диференційованого заліку.

Здобувачу наукового ступеня, який не виконав програму практики, отримав негативний висновок щодо її проходження або незадовільну оцінку за результатами захисту, надається право її повторного проходження.

Звіти за результатами проходження науково-педагогічної практики зберігаються на кафедрі «Політологія та загальноправові дисципліни» один рік після проходження науково-педагогічної практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра “Політологія та загальноправові дисципліни”

ЗВІТ
про проходження науково-педагогічної практики

(ПІБ аспіранта)

Термін проходження практики: _____

Керівник практики

(підпис)

(ім'я та прізвище)

Завідувач кафедри

(підпис)

(ім'я та прізвище)

1. Ознайомлення з планами і програмами спеціальності

2. Ознайомлення з обов'язковою документацією кафедри

3. Індивідуальна робота зі здобувачами вищої освіти

4. Обсяг проведення навчальної роботи за видами (тема, дата проведення)

5. Відгук керівника практики про якість проведеного заняття

Здобувач вищої освіти

_____ (підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник практики

_____ (підпис) (ім'я та прізвище)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Завідувач кафедри

(підпис)

(ім'я та прізвище)

« ____ » _____ 20 ____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

виконання індивідуального завдання науково-педагогічної практики

з « ____ » _____ 20 ____ по « ____ » _____ 20 ____

№ п/п	Назва етапів роботи	Термін виконання	Відмітки про виконання завдань
1			
2		1	
3			

Здобувач вищої освіти

(підпис)

(ім'я та прізвище)

Керівник практики

(підпис)

(ім'я та прізвище)

**Відгук
керівника практики
про проходження науково-педагогічної практики
здобувачем вищої освіти**

ГПБ здобувача вищої освіти

на кафедрі «Політологія та загальноправові дисципліни»

В період проходження науково-педагогічної практики здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії _____ (ГПБ) _____ працював над оформленням необхідних навчально-методичних матеріалів для проведення лекційних, семінарських і практичних занять.

В процесі роботи здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії проявив себе як ініціативний (а), працелюбний (а) і відповідальний викладач. Продемонстрував високий рівень теоретичних знань і вмінь самостійно вирішувати.

Висновок: Вважаю, що здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії _____ (ГПБ) _____ програму науково-педагогічної практики та індивідуального завдання виконав в повному обсязі та заслуговує на позитивну оцінку.

Керівник практики

(підпис)

(ім'я та прізвище)

«_____» _____ 20____

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра «Політологія та загальноправові дисципліни»

Щоденник
проходження науково-педагогічної практики

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

за період з «____» _____ по «____» _____ 20__

місце проходження практики

керівник науково-педагогічної практики

№	Вид виконаної роботи	Дата	Відмітки про виконання

Здобувач вищої освіти

(підпис)

(ім'я та прізвище)

Керівник практики

(підпис)

(ім'я та прізвище)